
Eduwiek, Hoogeveen.

Begin 2017 is Eduwiek van start gegaan in Hoogeveen. Een onderwijsconcept dat het Roelof van Echten College (regulier VO: Pro, VMBO en MHV), De Atlas (vso cluster 4), de Windroos (vso cluster 3) RENN4, Onderwijscentrum De Twijn en Ambiq (orthopedagogisch behandelcentrum) samen hebben ontwikkeld en in één nieuw gebouw hebben gerealiseerd.

Visie en ambitie

Het traject van samenwerking tussen de partners van Eduwiek is niet gestart vanuit wettelijke verplichtingen, maar vanuit de ambitie dat passend onderwijs echt vorm kan krijgen als de geografische grenzen tussen scholen wegvallen. Alleen op die manier kunnen leerlingen onderwijs op maat krijgen. Aan het begin van het traject is veel tijd geïnvesteerd in een gedragen visie door alle partijen. Twee essentiële onderdelen van de visieontwikkeling waren:

- a. de overeenstemming tussen de partners dat de organisatiebelangen ondergeschikt zijn aan de te realiseren visie en
- b. de borging van het bestuurlijke proces.

Bij de visie-ontwikkeling is niet alleen gekeken naar de transitie passend onderwijs, maar zijn ook de transities jeugdzorg en transitie arbeid tegelijkertijd meegenomen. Door deze brede benadering waren vanaf de start van het traject niet alleen de verschillende (school)besturen van scholen en Ambiq betrokken, maar ook de gemeente Hoogeveen als belanghebbende partij.

Visie en ambitie

Eduwiek staat voor één onderwijscampus voor cluster 3, cluster 4, VSO en regulier voortgezet onderwijs, waarin een totaalaanbod aan onderwijs en ondersteuning beschikbaar is voor alle leerlingen. De ambitie is dat (op termijn) de grenzen tussen regulier en speciaal onderwijs komen te vervallen. Naast een onderwijsvoorziening is Eduwiek ook een expertisecentrum. Vanuit het expertisecentrum kunnen onderwijsarrangementen worden ingezet, zowel voor het speciaal als voor het regulier onderwijs en zowel voor leerlingen binnen als buiten de locatie Eduwiek. Hoewel de nieuwe locatie onderdak biedt aan vso, praktijkonderwijs en vmbo zijn de onderwijsarrangementen beschikbaar voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs. De meerwaarde van samenwerking is zichtbaar door het bundelen van kennis, expertise en het delen van faciliteiten.

Opbrengsten voor leerlingen

Bij de visieontwikkeling is stilgestaan bij de vraag wat de opbrengst moet zijn voor leerlingen binnen Eduwiek. Daarover zijn o.a. de volgende uitspraken gedaan:

- **Identiteit:** Onderwijs is je ontwikkelen als mens en leren omgaan met verschillen tussen mensen.
- **Cultuur:** Voorkomen van stigmatisatie
- **Onderwijs:** Een kans op uitdagend onderwijs afgestemd op de leerling. Waarbij we uitgaan van 'Speciaal waar nodig, regulier als het kan', maar ook op zoek gaan naar combinaties van onderwijsvormen. De uitdaging zit vooral in het kunnen aanbieden van gecombineerde vormen van onderwijs. Met het bundelen van alle expertise en het verdwijnen van fysieke grenzen, zijn vrijwel alle combinaties mogelijk. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat een leerling uit het VSO één of meerdere vakken op vmbo of havo/vwo-niveau kan volgen en dat een hoogbegaafde leerling op het vwo nu wel de ondersteuning kan ontvangen die de vwo school voorheen niet in huis had. Maatwerk krijgt hiermee echt betekenis.
- **Ondersteuning:** Onderwijsarrangementen (speciaal/ regulier) voor leerlingen onder regie van het expertisecentrum.

De visie is geen statisch begrip die aan het begin van het traject wordt geformuleerd. Deze wordt werkende weg geëvalueerd, verder ontwikkeld en verfijnd.

Huisvesting

Het bijzondere van Eduwiek is dat de scholen met de komst van nieuwe huisvesting de toekomst konden bepalen. Het onderwijskundig concept is vertaald in huisvesting. Door alle onderdelen samen te voegen op één locatie ontstaat er een efficiënte huisvesting, aldus de partijen. Nu zijn de drie scholen wettelijk nog apart en wordt hoofdzakelijk gewerkt op basis van symbiose. In de ideale situatie bestaan er geen grenzen meer tussen de schoolsoorten. Het gebouw van Ambiq staat naast de locatie van de scholen.

Tijdpad

Innovatieve ontwikkelingen zoals een verregaande samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en een behandelcentrum vergen een aantal jaren. Voor Eduwiek ziet de fasering er als volgt uit:

- Mei 2008: tekenen intentieovereenkomst en werkbezoek VS
- Januari 2009: start organisatie studiebijeenkomsten personeel
- December 2010: Raadsbesluit bijdrage Eduwiek
- Augustus 2011: onderwijsarrangementen
- Januari 2015: start pilot Expertisecentrum
- September 2015: start bouw.
- April 2016: tekenen samenwerkingsovereenkomst
- Januari 2017: ingebruikname nieuwe huisvesting.

Personeel

Om het personeel in z'n kracht te plaatsen als professional is tijdens het traject veel aandacht uitgegaan naar deze drie pijlers:

- vanaf de start de samenwerking van het personeel organiseren
- bundeling van kennis en expertise
- hoge prioriteit voor de scholing van het personeel.

De partners binnen Eduwiek hebben een gezamenlijk Expertisecentrum gevormd waarin alle deskundigheid rondom de leerling is gebundeld. Het team bestaat onder andere uit gedragsdeskundigen, orthopedagogen, psychologen, testassistenten, remedial teachers en leerlingbegeleiders van zowel het speciaal als regulier voortgezet onderwijs. Alle vormen van begeleiding van leerlingen worden vanuit het Expertisecentrum aangeboden. Daarnaast heeft het Expertisecentrum een ondersteunende rol voor docenten. Om die reden is bijvoorbeeld gekozen om een gezamenlijke personeelskamer te realiseren, zodat collega's elkaar gemakkelijk en op laagdrempelige wijze kunnen raadplegen over leerlingzaken.

Onder de naam Eduwiek Academie hebben de partners binnen Eduwiek hun kennis en expertise beschikbaar gesteld voor elkaars personeelsleden. Vanuit de Eduwiek Academie zijn de afgelopen jaren tal van scholingsbijeenkomsten en cursussen voor medewerkers aangeboden. Ook vindt er uitwisseling van personeel plaats of worden gezamenlijk lessen verzorgd. Zo volgen leerlingen van cluster 3 lessen in het arbeidtrainingscentrum van het praktijkonderwijs.

Doorontwikkeling

De partners van Eduwiek zijn in samenwerking met de gemeente Hoogeveen bezig om de doorontwikkeling te maken richting de nieuwe zorgtaken van gemeenten, waarbij het accent ligt op preventie. Sinds dit jaar is gestart met de Avondschoon, een initiatief waarbij Eduwiek met verschillende partners (ook MBO en onze collega VO-school) inwoners van Hoogeveen kosteloos cursussen en trainingen aanbieden, om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Algemene leerervaring

Een concept als Eduwiek realiteit maken, valt of staat met de intrinsieke motivatie om er te zijn voor de leerling. Om die reden ook is het essentieel dat het concept en de aanpak ontwikkeld wordt vanaf de werkvloer, door de mensen die het uiteindelijk moeten doen. Het vraagt van schoolbesturen lef te tonen om over de eigen grenzen heen te kijken en organisatiebelangen waar nodig aan de kant te schuiven voor het hogere doel.

Advies:

De realisatie van passend onderwijs is een innovatieproces.
Positioneer de docenten noodzakelijkerwijs als professional!